

"העולם הזה" 748
תאריך: 28.2.52

לפני 25 שנה

ושאיפות הנקמה. ואז ישרבו המים לזרם באפיקם השכחי... נמאסה לנו מדיניות הנשק, ההתפרצות וההריגות... כגליון "העולם הזה" לפני 25 שנה, התפרסמה גם כתבה מצולמת, תחת הכותרת: "בית-חרושת לצלילים" שתארה את המציאות כהוליווד תעשיית-הוליווד.

עוני משבר כלכלי מתקבצים באופק * מדוע נועלים הישראלים נעלי-מוות? * מזון לבהמות שהולכות למילואים * שר-המסחר: "איני בקיא במחירי השוק השחור"

גליון "העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנים בדיוק, הגיש כתבת-משטח שעסקה במשבר שפקד את ממשלם על מרכיביה השונים, ואת הסחף האידאולוגי שאחז בה עם מעצרו כ- ציכסלובקיה של מרדכי ארן, אחד מעסקני ממשל הבכירים.

בגליון "העולם הזה" לפני 25 שנה, פורסם בכותרת "ול מעבר לגבול" מכתב אותו קיבל עורך-הדיון מוחמד נימר אל הארי, מנצח. המכתב, שנשלח מטעם קבוצת משכילים מבראגלה ועבר את הצנזורה הירדנית והישראלית, מתניח לפתרון הבטיחה הפלסטינית, ובין השאר נכתב בו: "...ה- צעד הראשון לקירוב הידיעות והפזרת הפיכסור תלוי עתה בישראל. אם יהיה לה האומץ הדרוש והיא תספיק במהירות במחלה הזאת... זה הדבר אשר עלול לבטל את רגשי השנאה

המשק

ועלי-מוות. כן

שעה שתעשיית-הנעליים בארץ עובדת בחמישית מכוח-הייצור שלה בלבד, מיובאים רבבות זוגות נעליים מוכנות מחוץ-לארץ עבור מוסדות ממשלתיים. חשבונם הפשוט של המוסדות: הנעליים האחרות המיובאות עלות באנגליה 18 שילינג הווג, לעומת 30 שילינג הדררי שים עבור חומר גלם לייצור זוג-נעליים בארץ. תקציב המוסדות מחושב ומדוקדק במידה כזאת, שאין בו מקום לחישובים כלכליים-פסיכולוגיים. שיניעו אותם לר- כוש נעליים תוצרת-הארץ במחירים יק- רים יותר.

התעשייה טרם הסתגלה לרמת-המחירים שנובעת לה בהתאם למדיניות הכלכלית החדשה של הממשלה, ושעה שאין היא יכולה לתחר- בנעליים הסטנדרטיות ה- מובאות מחוץ-לארץ, מתחרים ישראלים בצלחה בהפצת נעלי-מוות מתוצרת הארץ בשוק האמריקאי.

קיצוב

גם הבהמות רעבות

כשכתב המשורר דוד שימעוני, ברא- שית שנות העשרים, את הפואמה "ובל העגלונים, שמיספרם הגיע לחמישים, היו חיים של העגלונים משועבדים לשתי צרות-יסוד: דרכים משוכשות והתנפלו- יות של שודדים.

העגלונות בארץ התפתחה עם גידול ה- תחבורה. למרות שענף העגלונות נמצא בירידה מתמדת מאז הוחל בייצור המוני של המתחרה הגדול - המכונית, בינתיים קם אירגון-עגלונים של 800 חברים, בעלי 800 עגלות ו-1200 בעלי חיים (חמורים, סוסים ופרדות) הדואגים לכך שהעגלות תנועה, ובעליהן ימצאו פרנסה (בדרך- כלל בסבלות, והבלת קרח זנפט).

כאשר הפסיק המפקח על המזון לבעלי- חיים להקציב מיספוא לבהמות, לפני כחוד- שים, ראו העגלונים שכל השדירים אי- גם מועילים, ופנו לאמצעי האחרון הש- מור בידיהם למשיכת עין-הציבור: הפ- גנה רבת-משתתפים שעברה בתהלוכה צבאית דרך רחובותיה הראשיים של תל- אביב עד הגיעה לבית הדר, מקום מר- שבו של המפקח מטעם משרד-החקלאות. דרישות העגלונים: אספקה סדירה של 150 קילוגרם שעורה לחודש, שמחיה הרישמי הוא שמונה גרושים הק"ג בהש- וואה למחיר השוק השחור של חצי-לירה ויותר.

אומרים העגלונים: אם המדינה יודעת לקעקע את גפיה של כל בהמה לשירות מילואים, מן הראוי שתדאג לה גם למזון נות סדירים."

* מילה שהוכנסה לשימוש על-ידי מערכת "העולם הזה".

** לפני 25 שנה החזיק צה"ל יחידות של חיל-פרשים, ותובלה על חמורים, והיה לוקח את הבהמות לתקופות שירות-מילוי- אים, כפי שהיום נלקחים כלירכב.

העם

ניתוח בסכין גילוח

נהגיהמונית נהג וקילל, נהג וגידף: הספרים הרסו את המדינה. מילמל אל עצמו יותר מאשר אל נוסעיו. הם הרסו את המדינה, ועכשיו הממשלה שוברת את הפועלים."

מבלי לדעת חזר הנהג על המילים ש- הוטלו יומיים לפניכן באולם הכנסת על- ידי משה סנה. כשזו ניתח את המדיניות הכלכלית החדשה בעזרת סכיני-גילוח, ו- אמר את אשר יודעים כולם - אך אינם רוצים לגלות.

משום-מה היו דווקא נהגיהמוניות ה- ראשונים, אשר פטיש המדיניות הכלכלית החדשה ירד על עורפם כמלוא המחץ, על-ידי העלאת מחירי הבנוני, חלקייה-ח- לוף והתיקונים. בן-לילה הסכו ממעמד

* מפ"ם של אותם ימים הכילה בקירבה את מפ"ם הנוכחית ואת "אחדות העבודה". ** שמונה אחר-כך כשופט מחזיר בנצרת.

ים

לא תפקיד מישטרי

לפני 74 ימים גויסו שוטרי נמל חיפה, בתוספת חיגבורת מתריסר תחנות-מישט- רה אחרות, כדי לגרש בכוח-הזרוע את ימאי א/ק תל-אביב מאונייתם. הימאים התנגדו בכוח ובחמימה שפוכה, עוררו בי- התנגדותם המוני אוהדים על החוף להפר את הסדר ולחקוק את שומריהם. השבוע קם בית-המישפט והכריז: פעולת השוטרים היתה בלתי-חוקית. התנגדות הימאים היתה מוצדקת.

השופט ד"ר א. שאל, בגלימתו השחור- רה, גבה-קומה, מושקף ובעל שערות חומות, התיישב ליד שולחנו, סמך את ידיו על הדוכן שארבעה סיפרי-חוק נחו עליו, והחל קורא בקצט ובמהירות את פסקי-הדין, שבו זוכה ראשית-כל ארבעה נאשמים, ולפני שהמשיך בקריאת סקי- רתו שהיתה מנוסחת היטב בשפה העיב- רית, ומתובלת בדוגמות מישפטיות בשפה האנגלית, ביקש מהקהל שלא לנסות לעי- זוב את האולם במהלך קריאת פסקי-הדין, ואכן, היתה סיבה לכך: סקירתו, ש- השתרעה על-פני 25 עמודים, היוותה רק חלק מפסקי-הדין, שהמשך קריאתו נידחה למחרת היום. קריאת סקירתו ארכה שעי- תיים, בשעה הראשונה התעכב השופט על פירטי הפעולה ועל ההאשמות (11 במספר: תשע מהן אשמות תקיפה, ואחת קשירת-קשר, ועוד האשמה: הכשלת שר- טר בודון במילוי תפקידו).

כעבור מחצית-השעה השנייה, הגיע ה- שופט לגימקו לזיכויים של מיספר נא- שמים, שאחד מהם היה רבי-החובל איי-ק. הכריז השופט-המחזיר ד"ר שאל: "אנשי צוות האוניה היו זכאים להתנגד למיש- טרה שעלתה על האוניה כדי להוריד את הימאים... לא היה זה תפקיד מישטרי לעלות על האוניה כדי להוריד ממנה את הצוות."

שעה שהשופט הקריא את נימוקיו לא ניכרו כל הבעות של הפתעה, כעס או שביעות-רצון על פניהם של הימאים ש- שמותיהם הוקראו בה אחר זה, פרט לי- חיוכים דקים וקלושים לעבר ידידיהם מבין הקהל, שחלק מהם עסק בקילוף תפוחים ואכילת כריכים בסתר.

כעבור שעתיים פגה המתיחות, כשנתי- ברה לכל ששישה ימאים זוכו ועשרה אחר- רים חייבים לחכות לפסקי-דינם מחר. איר- לם עובדה זו לא העכירה את רוחם של העשרה, ומייד בצאתם החוצה נטלו ליד- ים זכוכיות מפויחות והשקיפו על ליקוי- החמה שהיה באמצעיתו באותו זמן.

אנשים

● בכינוס מפא"י בירושלים קבל שר- המיסחר-התעשייה דוב יוסף, על כך שנמצאים פועלים המשלמים שלוש לירות עבור קילוגרם בשר בשוק השחור. מייד שוטע בקריאות-כיבושים שבאו להעמידו על האמת, והסבירו כי מחיר קילוגרם בשר בשוק השחור הוא כפול, שש לירות. הצ- טדקתו של שרי-הצנע: "איני בקיא בי- מחירי השוק-השחור."

* יצחק אהרונוביץ, רבי-חובלה של "יצי- את-אירופה תש"ז".

